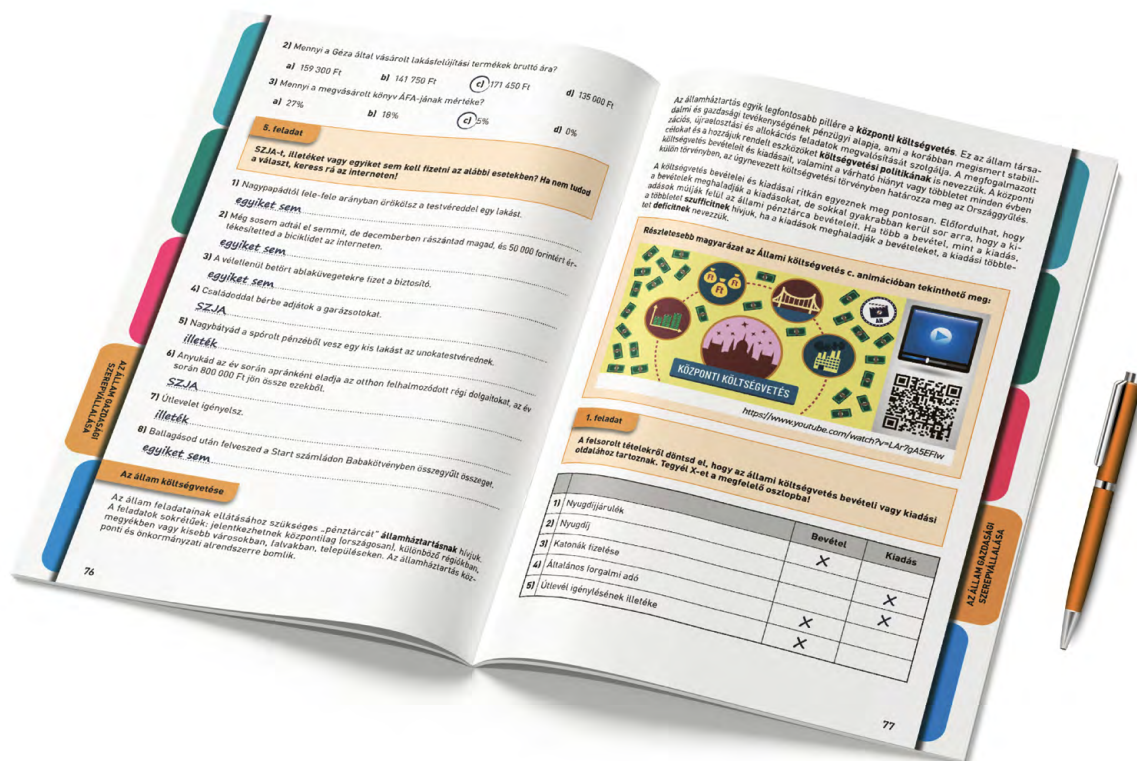

ÁLLAMPOLGÁROK PÉNZÜGYEI

TEMATIKUS MUNKAFÜZET

12. évfolyam

MEGOLDÁSOK

Praktikus ismeretek és feladatok az állampolgári ismeretek tantárgy „mindennapi pénzügyi ismeretek” témaköréhez

TARTALOM

**A CSALÁD GAZDÁLKODÁSA
ÉS A PÉNZÜGYI TERVEZÉS** **3**

**MINDENNAPI ÜGYINTÉZÉS: MUNKAVÁLLALÁS,
BANKI ÜGYEK, FOGYASZTÓVÉDELEM** **14**

AZ ÁLLAM GAZDASÁGI SZEREPVÁLLALÁSA **28**

AZ ÜZLETI TERVEZÉS ALAPJAI **37**

A háztartás erőforrásai

5–6. oldal, 1. feladat

		
munkavégző képesség	vagyon (tőke)	
		
vagyon (tőke)	munkavégző képesség	
		
vagyon (tőke)	idő	vagyon (tőke)

Munkavégző képesség és idő hasznosításából származó bevételek	Vagyon (tőke) hasznosításából származó bevételek
jutalom, kiküldetési díj, munkabér, táppénz, vállalkozói kivét	bérelti díj, hozam, kamat, osztalék

6–7. oldal, 2. feladat

- 1) Húszas, harmincas éveinkben csúcson van, szinte korlátlanak érzik sokan, majd lassan csökkenhet, de váratlan traumák egyik pillanatról a másikra akár nullára is csökkenthetik. (Elemei például: beszéd-készség, izomzat, empátia, logikai készség, tolerancia.)

munkavégző képesség

- 2) A többség húszas, harmincas éveiben még szerényebb mértékben van jelen, de optimális esetben folyamatosan gyarapodik. (Megjelenési formái például: garázs, kamatbevétel, lekötött betét, megtakarítás, pince a hegyoldalban.)

vagyon (tőke)

- 3) Átlagos háztartásokban az évek múlásával egyre nehezebb az optimális felhasználása, majd néhány évtized elteltével hirtelen soknak fog tűnni, bár a rendelkezésre álló mennyiség mindvégig változatlan volt. (Ide sorolható például: hétvége, nyaralás, szabadság, túlóra.)

idő

A háztartás bevételei

8. oldal, 1. feladat

- a) $410\ 000 + 470\ 000 = 880\ 000$ forintból
- b) $272\ 650 + 312\ 550 = 585\ 200$ forintból
- c) $334\ 150 + 312\ 550 = 646\ 700$ forintból**

8. oldal, 2. feladat

- a)** nyári munkavállalás a Balatonnál
- b) délelőtti műszak egy gyorsétteremben szeptemberben hétköznap
- c) délutáni műszak egy gyorsétteremben szeptemberben hétköznap
- d)** hétvégi segédmunka a szomszéd építkezésén
- e) teljes állású pénztáros munkakör egy élelmiszerboltban

8. oldal, 3. feladat

Munkavégzéshez kapcsolódó jövedelmek	Saját tulajdonból, vagyonból származó jövedelmek	Társadalmi transzferek	Egyéb jövedelmek
d), h), k)*, o)*	e), i), l)	c), f), g)*, k)*, n), o)*	a), b), j), m)

*A GYES, a nyugdíj és a táppénz az állam által fizetett transzferek, és mint ilyenek a társadalmi jövedelmek közé tartoznak, munkaviszony vagy vállalkozói jogviszony nélkül azonban nincs meg rájuk a jogosultság.

9. oldal, 4. feladat

- 1) Értelmezd a jövedelmi ötöd (kvintilis) fogalmát! Mit bont hozzávetőleg öt egyenlő részre a statisztika?

Magyarország lakosságát bontja öt egyenlő részre.

- 2) Hogyan értelmezhető (hogyan jön ki) az Összesen sor és Nettó jövedelem oszlop 160 024 forintos adata?

A nettó jövedelmek súlyozott számtani átlagaként jön ki, ahol a súly a személyek száma.

- 3) Hogyan értelmezhető (hogyan jön ki) az Összesen sor és Háztartások átlagos taglétszáma oszlop 2,3 fős adata?

A háztartások átlagos taglétszámának súlyozott számtani átlagaként számolható ki, ahol a súly a háztartások száma.

10. oldal, 5. feladat

1) Ha 2021-ben a népesség száma 9 700 000 fő volt, akkor mennyit költött fogyasztásra a magyar lakosság ebben az évben?

14 387 059 400 000 forintot, azaz tizennégyezer-háromszáz-nolcvanhétmilliárd-ötvenkilencmillió-négyszázezer forintot.

2) Melyik évben növekedett az egy főre jutó éves jövedelem a legnagyobb arányban az előző évhez képest?

2019-ben, 12,81%-kal.

3) A felsoroltak közül mi járulhatott hozzá a nettó jövedelem és a fogyasztási kiadás közötti különbséghez? Karikázd be a helyes válaszokat!

- a) megtakarítás
- b) tartós fogyasztási cikk vásárlása
- c) állampapír vásárlása
- d) rezsikiadás
- e) költőpénz egy külföldi turistaúton

A háztartás kiadásai

12. oldal, 1. feladat

Havonta fix összegű kiadások	Havonta változó összegű kiadások
<i>lakhatás, hiteltörlesztés, rezsik*, biztosítások, előfizetések, közlekedési bérlet, iskolai ebédbefizetés</i>	<i>élelmiszer, gyógyszerek, sport, üzemanyag, ajándék, ruházkodás, mozi, utazás</i>

**A rezsik egyes tételei lehetnek fix vagy változó összegűek is, attól függően, hogy átalányt fizetünk vagy tényleges fogyasztás alapján kérjük az elszámolást.*

12. oldal, 2. feladat

- a) albérlet díja
- b) folyósított diákhitel
- c) étkezés költségei havi családi támogatásból
- d) ruházkodás költségei saját forrásból
- e) kollégiumi díj
- f) ösztöndíj
- g) tandíj

13. oldal, 3. feladat

- a) gyermekek száma
- b) egy születésnap megünneplése
- c) lakáshitel igénybevétele
- d) autóról közösségi közlekedésre való átállás
- e) tankönyvek beszerzése a tanév kezdetén
- f) részvétel a nyári kerékpáros táborban
- g) a legidősebb testvér külföldi továbbtanulása
- h) hagyományos izzók LED-lámpákkal történő felváltása
- i) a kinőtt téli cipők helyett új cipő vásárlása

13–14. oldal, 4. feladat

- 1) Melyek azok a kiadási főcsoportok, amelyek növekedési üteme meghaladta az összes kiadás növekedési ütemét?

élelmiszerek és alkoholmentes italok, szeszes italok és dohányárak, lakberendezés és háztartásvitel, egészségügy, hírközlés, egyéb termékek és szolgáltatások

- 2) Melyik kiadási főcsoport kiadásai nőttek a legnagyobb ütemben a 2010-es években?

egyéb termékek és szolgáltatások

- 3) Melyik évtől vált erőteljesebbé a fogyasztási kiadások növekedése az elmúlt évtizedben?

2014

- 4) Vendéglátásra és szálláshely-szolgáltatásra 2019-ben még 63 598 forintot költött egy átlagos fogyasztó. Miért csökkenhetett ez az összeg 2020-ra több mint 11 ezer forinttal?

A COVID járvány miatt. A lezárások visszavetették mind a turizmust, mind a vendéglátást.

- 5) A felsorolt tényezők közül válaszd ki (karikázd be) azt a kettőt, amelyik közvetlen szerepet játszott abban, hogy az egy főre jutó éves fogyasztási kiadások 772,4 ezer forintról 1368,4 ezer forintra növekedtek!

- a) a keresetek növekedése
- b) a vállalatok nyereségének növekedése
- c) az árszínvonal csökkenése (defláció)
- d) az árszínvonal növekedése (infláció)

16. oldal, 1. feladat

		Sorrend
a)	alternatív lehetőségek felállítása	3.
b)	célmeghatározás	1.
c)	az egyik alternatíva kiválasztása (döntés)	4.
d)	folyamatos kontroll és visszacsatolás	5.
e)	rendelkezésre álló erőforrások felmérése	2.

16. oldal, 2. feladat

A családi költségvetés olyan *pénzügyi* terv, amely egy háztartás adott időszak (például egy hónap vagy év) alatt keletkező *bevételeit* és kiadásait összegzi. A családi költségvetés készítésének legfontosabb lépése, hogy összevessük a *havi* bevételeket és kiadásokat. Fontos, hogy tegyünk félre a *váratlanul* felmerülő kiadásokra is!

17. oldal, 3. feladat

	IGAZ	HAMIS
A háztartás csak akkor gazdálkodik helyesen, ha havi bevételei és kiadásai egyenlők.		X
A gazdálkodás szükségessége a háztartás számára rendelkezésre álló erőforrások szűkösségéből következik.	X	
A családi pótlék olyan transzfer (juttatás), amelyet az állam közvetlen ellenszolgáltatás nélkül, jogszabályban meghatározott módon biztosít a háztartásoknak.	X	
A háztartás kiadásainak részét képezik az adók is.	X	

17. oldal, 4. feladat

heti bevásárlás, hitelfelvétel, hiteltörlesztés, iskolakezdés, karácsony, közlekedési bérlet vásárlása, nyaralás, rezi kifizetése, továbbtanulás

17. oldal, 5. feladat

- a) Ezek a pénzügyi terv SMART- (okos) modelljének a kitűzött célokra vonatkozó követelményei.
- b) Ezek a pénzügyi terv SMART-modelljének a háztartás erőforrásaira vonatkozó követelményei.
- c) Ezek a pénzügyi terv SMART-modelljének a folyamatos ellenőrzésre vonatkozó követelményei.

18–19. oldal, 6. feladat

- 1) A háztartási napló adatainak segítségével állapítsd meg, hány tagú a háztartás! Minden gyermek még a közoktatásban tanul.

Négyen vannak. Anya és apa kap fizetést, és két gyermek van (a családi pótlék 26 600 forint).

- 2) Mennyi volt a lakásvásárlási hitel törlesztőrészlete 2023 januárjában?

108 000 forint.

- 3) A háztartási napló adatai alapján dönts, IGAZ vagy HAMIS az állítás!

	IGAZ	HAMIS
2023 januárjában a költségvetés deficitese volt.	X	
2023 januárjában a családnak kölcsönt kellett felvennie.		X
A családnak 2023. január végén megtakarítása volt.	X	
2023 januárjában a rezi 93 200 forintot tett ki.	X	
2023 januárjában a bevételek meghaladták a kiadásokat.		X

A költségvetési többlet felhasználása: megtakarítási és befektetési lehetőségek

20. oldal, 1. feladat

Ha a megtakarított pénzünket bankszámlán tartjuk, és a kapott kamatot mindig felvesszük, akkor ezt *egyszerű* kamatozásnak nevezzük. Ha azonban a kamat jóváírásra kerül a számlán, és a kamattal növelt összeg kamatozik tovább, akkor már *kamatos* kamatról beszélünk.

20–21. oldal, 2. feladat

Megtakarítások	Befektetések	Egyik sem
<i>húsfogyasztás visszafogása, költségvetési többlet, ruházati kiadások csökkentése, termosztát lejjebb tekerése</i>	<i>költségvetési többlet lekötése, pénzkölcsönzés a szomszédnak a piacinál alacsonyabb kamatra</i>	<i>a javíthatatlan fagyasztó helyett új vásárlása</i>

21. oldal, 3. feladat

Cél	Befektetés
Felkészülés az időskorra	<i>a), i), j), k), l)</i>
Gyermekvárás 2–4 év távlatában	<i>a), e), f)</i>
Felkészülés a továbbtanulásra (3–4 év)	<i>a), b), e), f)</i>
Felkészülés betegségekre, a munkaképesség csökkenésére	<i>a), c)</i>
Felkészülés a nyaralásra	<i>d), g), h)</i>

Megjegyzés: Nem ezek az egyedül lehetséges válaszok; az egyéni preferenciák, kockázatt-vállalási hajlandóságok szerint más megoldások is elfogadhatók.

22. oldal, 1. feladat

1) A megadott információk alapján melyik szituációban reális lehetőség, hogy a család tőkejövedelemre tegyen szert? Nevezd meg tőkejövedelem forrását is!

A(z) B) szituációban a szerszámok, gépek
..... bérbeadásával.

2) Említs meg két spórolási lehetőséget az A) szituációval kapcsolatban!

mozi és színház, hosszú hétvége

3) A történetek mely szereplői számára reális lehetőség, hogy többletmunkát vállaljanak? Válaszodat indokold is!

Az A) szituációban mindkét szülő és
a középiskolás gyerekek számára.

A B) szituációban az anya és mindhárom
gyerekek számára.

23. oldal, 2. feladat

		Jelölés		Jelölés
1)	500 grammos kovászos fehér kenyér, kézműves		500 grammos kovászos fehér kenyér, gyári	X
2)	saját márkás szalámi	X	márkás szalámi	
3)	5 felnőtt vonattal utazik 200 km-re		5 személy 1 autóval utazik 200 km-re	X

A fenti három megoldásból melyik az, amelyik az egyén szintjén olcsóbb, de a társadalmi költsége magas?

Az autóközlekedés társadalmi költsége a környezetterhelés miatt jelentős: a terhet mindenki állja, nem csak az autózók.

23. oldal, 3. feladat

1) Hány forinttal változott a család megtakarítása áprilisban?

14 000 forinttal csökkent.

Mivel az előző hónap záróadata mindig megegyezik a tárgyhónap nyitóadatával, a pénzállomány április 1-jén 78 000 forint a bankszámlán és 12 000 forint készpénzben, ami összesen 90 000 forint. Április végén a bankszámlán 45 000 forint van, a készpénzállományt azonban ki kell számítani: $12\ 000 + 150\ 000 - 131\ 000 = 31\ 000$ forint. Az összes pénz tehát a hó végén $45\ 000 + 31\ 000 = 76\ 000$ forint. A család pénze tehát $90\ 000 - 76\ 000 = 14\ 000$ forinttal csökkent, mert a deficit miatt fel kellett használni a korábbi megtakarításokat (kölcsönt ugyanis nem vettek fel).

2) Mennyi pénzt költött a család a bankszámláról áprilisban?

a) 34 000 forintot

c) 184 000 forintot

b) 150 000 forintot

d) Ez az adat nem állapítható meg.

Nincs arra vonatkozó adatunk, hogy mennyi pénz került a hónap során a bankszámlára.

3) Legfeljebb mennyi készpénze lehetett a családnak április 30-án?

a) 150 000 forint

c) 31 000 forint

b) 19 000 forint

d) 33 000 forint

Tudatos vásárlás, költségvetés zöld szemléletben

25. oldal, 1. feladat

A közösségi gazdálkodásba bevonható	A közösségi gazdálkodásba nem vonható be
kerti kapa, autó, garázs, szakértelem	fogkefe, zokni, cirkó

26. oldal, 2. feladat

A közösségi gazdálkodással jól összeegyeztethető	A közösségi gazdálkodással nem – vagy csak korlátozottan – egyeztethető össze
a), c), e), f), j), k), m)	b), d), g), h), i), l)

Alternatíva	Meghozott döntés	Haszon	Haszonáldozat
Továbbtanulok vagy munkába állok?	<i>Továbbtanulás</i>	A többlettudással, egyetemi végzettséggel magasabb jövedelem érhető el.	<i>Későbbre toródik a pénzkereset.</i>
Érettségi feladatsorokat oldok meg délután, vagy műszakot vállalok a gyorsétteremben?	<i>Műszak vállalása</i>	<i>Pénzkereset</i>	Holnap délelőtt nem megyek kirándulni, mert meg kell oldanom az érettségi feladatsorokat.
Az összegyűjtött megtakarítást tartsam látra szóló betétben, hogy bármikor hozzáférhessek, vagy lekössem egy évre?	<i>Látra szóló betét</i>	Egy hónap múlva be tudom fizetni az autóvezetői tanfolyam díját.	<i>Le kellett mondani a magasabb kamatról.</i>

MINDENNAPI ÜGYINTÉZÉS: MUNKAVÁLLALÁS, BANKI ÜGYLETEK, FOGYASZTÓVÉDELEM

A munkavállalás és az állásinterjú

31. oldal, 1. feladat

Hibás	Javított
<i>Lyukas farmer</i>	<i>Szolidabb öltözék kellett volna.</i>
<i>„Tesó” megszólítás</i>	<i>Helyette: urazni vagy pedig a beosztásával szólítani meg.</i>
<i>„Nem értettem a nevét”</i>	<i>Ilyenkor udvariasan vissza kell kérdezni.</i>
<i>„Persze...”</i>	<i>Helyette: Igen, kérek! vagy Köszönöm!</i>
<i>„...egy kis sütit is hozzá!”</i>	<i>El kellett volna hagyni.</i>
<i>„Ki kell jutni ide ki a világ végére.”</i>	<i>Helyette: „Az utazással is számolnom kell.”</i>
<i>„Ne nagyon húzzák az időt!”</i>	<i>El kellett volna hagyni, vagy helyette konkrét dátumot kérni.</i>

- 1) Mit jelent az önéletrajzi formanyomtatványban a kompetencia kifejezés?
- a) felmérés, értékelés, tanulás
 - b) szakértelem, hozzáértés, alkalmasság
 - c) kinevezés, beosztás, utasítás
- 2) A felsoroltak közül jellemzően mit szoktak mellékletként csatolni az önéletrajzhoz?
- a) a Kréta rendszerből származó értesítéseket az utolsó tanévből
 - b) motivációs levelet
 - c) a személyes okmányok fénymásolatát
- 3) Nevezd meg az Europass önéletrajzi formanyomtatvány részletéből azokat a sorokat, amelyek a táblázatban felsorolt állások betöltéséhez feltétlenül szükségesek!

Betölteni kívánt állás	Kitöltendő rovatok
Animátor egy balatoni üdülőben	<i>Társas és szervezési készségek, kompetenciák</i>
Kőműves egy hazai vállalkozásnál	<i>Műszaki és egyéb készségek, kompetenciák</i>
Villamosmérnök egy német cégnél	<i>Műszaki és számítógép-felhasználói készségek és kompetenciák</i>

- 4) Mit jelent az önéletrajzi formanyomtatványban a készség kifejezés? Karikázd be a helyes választ!
- a) velünk született ösztönös képesség bizonyos cselekvések végrehajtására
 - b) mások kívánságaira, érzéseire való odafigyelés képessége
 - c) valamely cselekvés vagy cselekvéssor automatikus végrehajtása, amely tanulás és gyakorlás eredményeképpen alakul ki

35. oldal, 1. feladat

- a) a munkabér meghatározása
- b)** a munkahelyen viselt öltözék jellegének meghatározása
- c) a munkaidő pontos kezdetének és végének meghatározása
- d)** a munkát közvetlenül irányító vezető nevének közlése
- e) a munkavállaló személyi adatai
- f) a munkavégzés helyének meghatározása

35. oldal, 2. feladat

- a) a próbaidő alatt
- b)** a próbaidő előtt
- c) a próbaidő leteltével

35–36. oldal, 3. feladat

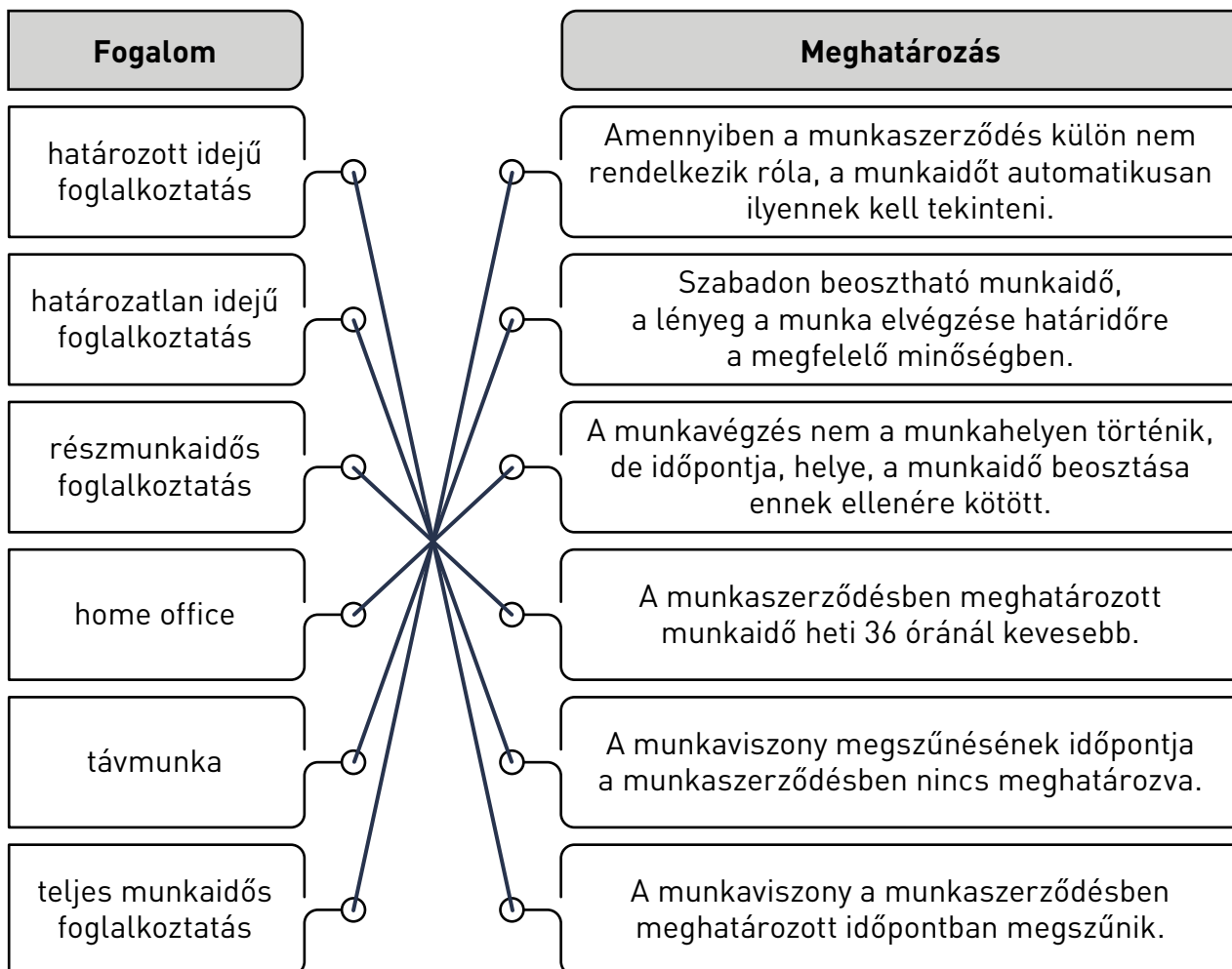
Bekezdés sor-száma	Hiba	Javítás
1.	<i>jövő hét szerdától</i>	<i>Pontos dátum szükséges.</i>
3.	<i>a vállalat nyereségességétől függően alakul</i>	<i>Pontos, számszerű bér megadása szükséges.</i>
5.	<i>a közvetlen vezető utasítása szerint</i>	<i>Pontos hely vagy helyek megadása szükséges.</i>
6.	<i>napi 4 vagy napi 6 vagy napi 8 órában</i>	<i>Pontos óraszám megadása szükséges.</i>
7.	<i>120 nap próbaidőt kötnek ki</i>	<i>Legfeljebb 90 nap (3 hónap) köthető ki.</i>

37. oldal, 4. feladat

- a) papíralapon aláírva vagy elektronikusan aláírt iratban
- b) elektronikus levél formájában
- c) valamelyik csevegőplatformon csatolmányban
- d) szóbeli tájékoztatásként

A nem szokványos (atipikus) foglalkoztatás és a home office

38. oldal, 1. feladat

Dolgozói magatartás	Jogszerű?	
	IGEN	NEM
Az ügyintéző hajnalig bulizott, munkakezdés előtt már nem volt ideje hazamenni, így jelent meg az ügyfélszolgálati irodában.		<i>mert nincs munkára képes állapotban</i>
A szerelő zsidbadást érzett a bal karjában, és a főnökének jelezte, hogy fél órát pihenni fog.	X	
A vezető utasította a takarítót, hogy cseréljen biztosítékot a fali kapcsolótáblában, de ő megtagadta ennek a végrehajtását.	X	
A pénztáros este elvitt 5000 forintot a pénztárból, mert a pénztárcáját otthon felejtette, és vacsorát kellett vásárolnia a családjának. Másnap reggel a pénzt visszatette anélkül, hogy ezt bárki észrevette volna.		<i>mert megrendülhet a bizalom, ha a cég pénzt sajátjaként használja</i>
Az építőmunkás nyilatkozott a híradónak, és elmondta, hogy nem kapnak védősisakot, pedig az jogszabályban előírt kötelezettség lenne.	X	
A mérnök, aki kevesellte a jutalmát, egy nem zárt körű összejövetele vállalata termékeit silány minőségűnek nevezte, mert a profit érdekében becsapják a vevőiket.		<i>mert sértheti a munkáltató jó hírnevét és üzleti (gazdasági) érdekeit</i>

41. oldal, 1. feladat

Állítás	IGAZ	HAMIS
A bruttó bér általában meghaladja a nettó bért.	X	
A bruttó bért terhelő levonások döntő részét a társadalombiztosítási járulék teszi ki.	X	
A minimálbért garantált bérminimumnak nevezzük hivatalosan.		X
A 25 év alatti munkavállaló alapesetben a bruttó keresetének 81,5%-át viheti haza 2023-ban.	X	
A 400 ezer forint bruttó keresetű munkavállaló a vállalatának 452 000 „forintjába kerül”.	X	

42. oldal, 2. feladat

1) Mennyi lesz Dani bruttó keresete augusztusban?

658 000 forint

$$(150 \times 3\,000) + (18 \times 6\,000) + 100\,000 = 658\,000$$

2) Mennyi lesz Dani személyijövedelemadó-előlege augusztusban?

58 700 forint

$$658\,000 \times 0,15 - 40\,000 = 58\,700$$

3) Mennyi pénzt kap kézhez Dani augusztusban?

477 570 forintot

$$658\,000 - 58\,700 - (658\,000 \times 0,185) = 477\,570$$

4) Dani glutén- és laktózérzékeny, ezért további adókedvezményben részesülhet, de erről szóló igazolását munkáltatójának még nem mutatta meg. Az igénybe vehető kedvezményről a személyi jövedelemadóról szóló törvény így szól: „A súlyosan fogyatékos magánszemély az adóalapját személyi kedvezménnyel csökkenti. A kedvezmény hónaponként a minimálbér egyharmada száz forintba kerekítve.”

Hány forinttal csökkenthette volna még személyijövedelemadó-előlegét Dani, ha augusztusban igénybe vette volna ezt a kedvezményt is? (Adóalapja az augusztusi bruttó keresete.)

11 595 forinttal

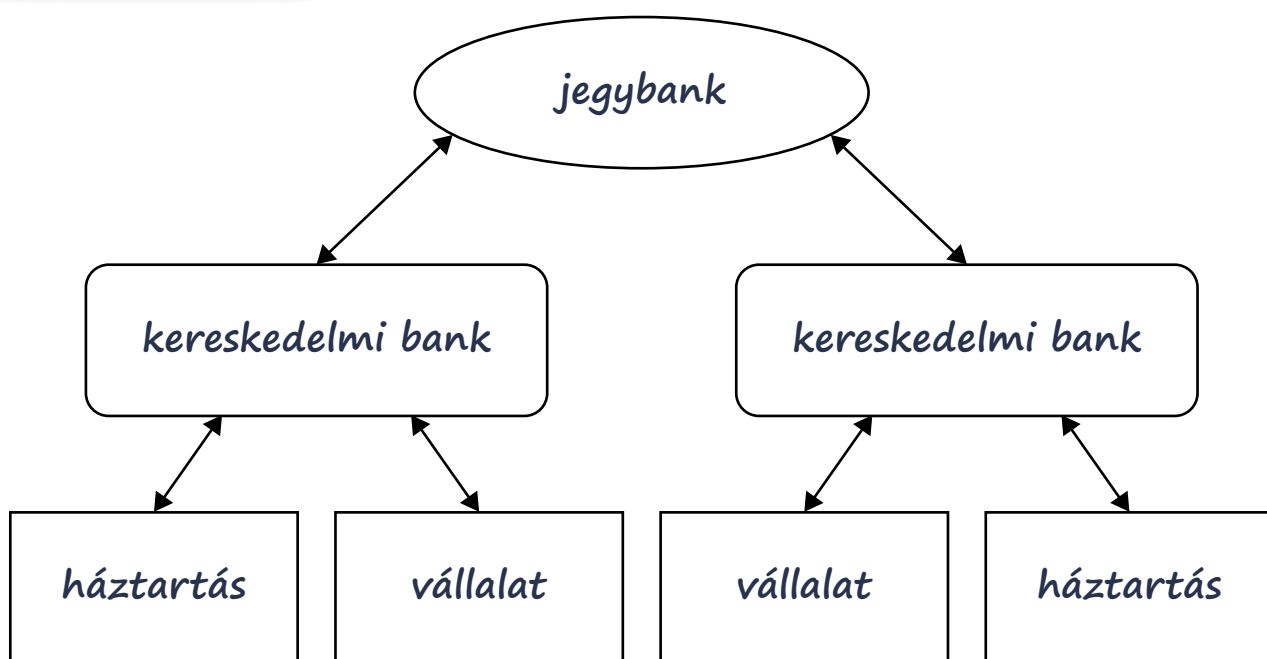
$$232\,000 \div 3 = (\text{kerekítve}) 77\,300; 77\,300 \times 0,15 = 11\,595$$

Működési jellemző	Kereskedelmi bankok	Fintech szolgáltatók
Fiókhálózat	<i>kiterjedt</i>	<i>nincs</i>
Ügyintézés módja	<i>személyes és online</i>	<i>csak online</i>
Ügyintézés időszükséglete	<i>relatív sok</i>	<i>általában csekély</i>
Dolgozók száma	<i>viszonylag magas létszám</i>	<i>viszonylag alacsony létszám</i>
Reagálás a piaci igényekre	<i>kevésbé gyors</i>	<i>gyors</i>
Kitől származnak a bevételek?	<i>lakossági és vállalati ügyfelek, azaz vevők és eladók</i>	<i>lakossági és vállalati ügyfelek, azaz vevők és eladók</i>
Átutalás sebessége 10 millió forintig belföldön	<i>legfeljebb 5 másodperc</i>	<i>változó</i>
Átutalás sebessége és pénzküldés külföldre	<i>változó, akár 6-8 nap is lehet</i>	<i>változó, de legfeljebb 2-3 nap</i>
Ellenőrzés, felügyelet	<i>az MNB látja el</i>	<i>a bejegyzés helyétől függően lehet az MNB, lehet valamilyik uniós tagállami hatóság, vagy EU-n kívüli is.</i>
Hazánkban használt nyelv	<i>magyar</i>	<i>az angol minden esetben, némelyiknél magyar is</i>

46. oldal, 2. feladat

Jellemző	Betűjel
Bankjegy-kibocsátási monopóliuma van.	a)
Az irányadó kamat alakításával képes befolyásolni a kamatszintet a pénzpiacon.	a)
Betétet lehet nála elhelyezni.	c)
A háztartásokat és a vállalkozásokat is hitelezi.	b)
A kártyatársaságokkal együttműködve bankkártyát bocsát ki.	b)
Dönt az adók felhasználásáról.	d)

46. oldal, 3. feladat

47. oldal, 4. feladat

- a) Magyarországon a jegybank vezeti a kereskedelmi bankok és a 10 ezer dolgozónál többet foglalkoztató nagyvállalatok számláit, a kereskedelmi bankok pedig a kisebb vállalatok és a háztartások számláit.
- b) Magyarországon a jegybank vezeti a Magyar Államkincstár és a kereskedelmi bankok számláit, a kereskedelmi bankok pedig a vállalkozások és a háztartások számláit.
- c) Magyarországon a jegybank határozza meg a kereskedelmi bankok számára a betéti és a hitelkamatokat, a kereskedelmi bankok pedig vezetik a vállalatok és a háztartások számláit.

49. oldal, 1. feladat

- 1) A pénzforgalom lebonyolítása történhet **készpénzben**
 vagy készpénzkímélő megoldásokkal.
- 2) Magyarországon a készpénzkímélő megoldások közül jelenleg a **plasztik**
bankkártya a legelterjedtebb, de rohamosan nő az okos telefonba
 digitalizált bankkártyával történő **mobilt fizetés** aránya.
- 3) Bár a „sárga csekk” hivatalos neve **készpénzáttalalási megbízás**
 teljesíthető bankkártyával is.

50. oldal, 2. feladat

	Meghatározás	Betűjel(ek)
1)	A tranzakciót az összegre a kedvezményezett kezdeményezi.	c) és d)
2)	A tranzakciót a fizető fél kezdeményezi.	a)
3)	A kedvezményezett fizetési kezdeményezését a fizető fél figyelmen kívül hagyhatja.	c)
4)	A közüzemi számlák fizetésére jól használható megoldás.	d)*
5)	Akár 5 másodpercen belül teljesülhet.	a) és c)
6)	Fogadó eszköze lehet POS-terminál.	b)

**Technikailag az összes többi lehetőség is szóba jöhet.*

50. oldal, 3. feladat

Mennyi volt az átutalások díja 2023 májusában?

Az átutalások díja 2023 májusában **153** forint volt.

Technikailag minden esetben többféle megoldás is létezhet, ezek közül emeljük ki a legcél-szerűbbet.

- 1) 18 év alatti, bankszámlával és bankkártyával nem rendelkező középiskolás fiatal vagy, aki szokott online vásárolni, de a pénzt a szülei biztosítják ehhez, minden alkalommal külön.

Fizetési szolgáltató típusa: *Fizetési platform vagy a szülők számlavezető bankja. Nem feltétlenül szükséges fizetési szolgáltató.*

Fizetési mód: *Utalás a fizetési platformnál vezetett számláról vagy bankkártyás fizetés, utalás a szülők bankszámlájáról az eladónak, utánvételes fizetés.*

Indoklás: *Saját bankszámla hiányában a digitális pénztárca nem jöhet szóba; az áru átvételekor a készpénzes és kártyás fizetés a szülő otthonlétét igényelné, ez pedig nehezkesebb, mint az említettek. (Bankszámláról történő fizetés esetén a kártyás megoldás rendszerint tranzakciós díj nélküli, míg az utalás költséggel járhat.)*

- 2) 18 év alatti, bankszámlával és bankkártyával rendelkező középiskolás fiatal vagy, aki szokott online vásárolni, és rendszeresen (havonta) ösztöndíjat kap átutalással.

Fizetési szolgáltató típusa: *Számlavezető pénzügyintézet vagy fizetési szolgáltató.*

Fizetési mód: *Digitális pénztárca, fizetés a fizetési szolgáltatónál vezetett számláról, esetleg kártyás vagy utalásos fizetés a bankszámláról, utánvételes fizetési mód.*

Indoklás: *Technikailag mindegyik kivitelezhető, a legolcsóbb megoldás a bankkártyás fizetés lenne a számlavezető bankunknál, emellett a fizetési platform igénybevétele is megfelelő lehet egy ott vezetett számla közbeiktatásával.*

- 3) 18 év alatti, bankszámlával és bankkártyával rendelkező középiskolás fiatal vagy, aki szokott online vásárolni, és rendszeresen (havonta) zsebpénzt kap készpénzben.

Fizetési szolgáltató típusa: *Számlavezető bank, de lehet fizetési szolgáltató vagy készpénzes fizetés a futárnak.*

Fizetési mód: *Digitális pénztárca, esetleg kártyás vagy utalásos fizetése bankszámláról, amennyiben a készpénzben kapott zsebpénzt a diák befizeti a bankszámlájára. A készpénz lehetővé teszi a kiszállításkor történő fizetést is.*

Indoklás: *Mindegyik kivitelezhető, a legkorszerűbb megoldás a kártyás fizetés a számlavezető banknál, a digitális pénztárca vagy a fizetési platformon vezetett számla. Ezek közül a legolcsóbb valószínűleg a kártyás fizetés, de természetesen megvan a készpénzes fizetés lehetősége is.*

53–54. oldal, 1. feladat

Kockázat mértéke	Értékpapír	Meghatározás	Hozam
1.	kincstár-jegy	Rövid, egy éven belüli futamidővel kibocsátott diszkont állampapír.	vételi árfolyam és névérték különbsége
2.	állam-kötvény	Hosszú, egy éven túli futamidővel kibocsátott értékpapír, amelynek bevétele a központi költségvetésbe folyik be.	kamat kamatadó nélkül
3.	vállalati kötvény	Valamely piaci szereplő nem banki hitel jellegű forrásbevonása akár néhány éves futamidővel is.	kamat mínusz kamatadó
4.	részvény	Az értékpapírt kibocsátó vállalkozásban tagsági jogokat megtestesítő, névre szóló, névértékkel rendelkező, forgalomképes értékpapír.	osztalék

54. oldal, 2. feladat

- a) azt minden körülmények között érdemes megvenni.
- b)** az a szokásosnál nagyobb kockázatot jelent.
- c) azt sohasem érdemes megvenni.
- d) az a szokásosnál kisebb kockázatot jelent.

54–55. oldal, 3. feladat

1) Hány forint támogatás kerül jóváírásra egy évben a Start értékpapírszámlán, ha a havi befizetés 8 000 forint volt?

- a) 8000 forint
b) 9600 forint
c) 10 200 forint
d) 12 000 forint

2) Mennyi lesz a Babakötvény éves kamata 2023-ban, ha a 2022-es infláció 14,5% volt?

- a) 3%
b) 11,5%
c) 14,5%
d) 17,5%

3) Mikor került sor a 2022-es év kamatának jóváírására?

.....**2023.**..... év**február**..... hónap**1.**..... napján.

55. oldal, 4. feladat

- a) Értékpapír vételekor az eladó állítja ki, tartalmazza az értékpapír árát, mennyiségét, a fizetés módját és határidejét.
b) Az értékpapírszámlát a tőzsde adja minden adásvétel után.
c) Az értékpapírszámla egy igazolás a vételárban megfizetett adóról.
d) Az értékpapírszámla a pénzügyi szolgáltatónál nyitott számla, amely a vásárolt értékpapírok nyilvántartására szolgál.

Pénzügyi tudatosság a hitelfelvételben

58–59. oldal, 1. feladat

1) Válaszd ki azokat az elemeket, amelyek az üzletszerű tevékenység kritériumai lehetnek! Karikázd be a két helyes válasz betűjelét!

- a) alkalmoszerű tevékenység
b) nyereségszerzési cél
c) pénzbevételre való törekvés
d) rendszeres tevékenység

2) A jogszabály betartásával nyújthatnál-e pénzkölcsönt szomszédodnak vagy barátodnak egyszeri alkalommal? Válaszodat indokold is meg!

- a) Igen, mert**ez nem rendszeres tevékenység.**.....
b) Nem, mert

59. oldal, 2. feladat

Vásárlási cél	Hitelfajta
Új hűtőszekrényre van szükség.	áruhitel
Albérlet kell az egyetemista gyerekeknek.	Diákhitel ¹
Élelmiszervásárlás a hónap utolsó napján, amikor elfogyott a pénz a számláról.	folyószámlahitel
Lakásfelújításra készül a család.	lakáshitel
Összetört a szemüveg, sürgősen kell egy új.	személyi kölcsön

60. oldal, 3. feladat

- 1) Ha egy házaspár egyik tagjának nettó jövedelme 220 000 forint, a másiké 260 000 forint, és házastársakként egyben adóstársnak is minősülnek, legfeljebb mekkora lehet a havi törlesztőrészletük?

240 000 forint......

- 2) Mekkora nettó jövedelemmel rendelkezik az az adós, aki az adósságfék-szabályozást maximálisan kihasználva 312 000 forintot törleszt havonta?

520 000 forinttal......

A munkafüzet kéziratának lezárását követően a feladatban idézett rendelet módosult, az aktuálisan érvényes jövedelmi határokat célszerű mindig a feladat megoldásakor ellenőrizni. A megoldás helyességén a 2023. májusi módosítás nem változtat.

Fogyasztóvédelem termékek, szolgáltatások esetében és a pénzügyi szolgáltatások területén
62. oldal, 1. feladat

- a) pénzügyi szolgáltatója, Pénzügyi Békéltető Testület, bíróság
 b) pénzügyi szolgáltatója, bíróság, Pénzügyi Békéltető Testület
 c) Pénzügyi Békéltető Testület, bíróság, pénzügyi szolgáltatója
 d) bíróság, Pénzügyi Békéltető Testület, pénzügyi szolgáltatója

a) 2

b) 3

c) 4

d) 5

1) Milyen reklámetikai vétséget követett el az A) esetben a hangoskönyv kiadója?

Gyerekeknek szólt a reklám, akik könnyen befolyásolhatók; rajtuk keresztül akarták a szülőket elérni.

2) Milyen szabálytalanságot követett el a B) esetben a légitársaság?

A kedvezményes árú termékeket és szolgáltatásokat észszerű mennyiségben kell kínálni. Szabálytalan, ha valami pillanatok alatt elfogy, mert nyilvánvaló, hogy az akció csak a vevők becsátására szolgál.

3) Milyen döntést hozhatott a hatóság az A) esetben?

Megtilthatta a reklám folytatását.

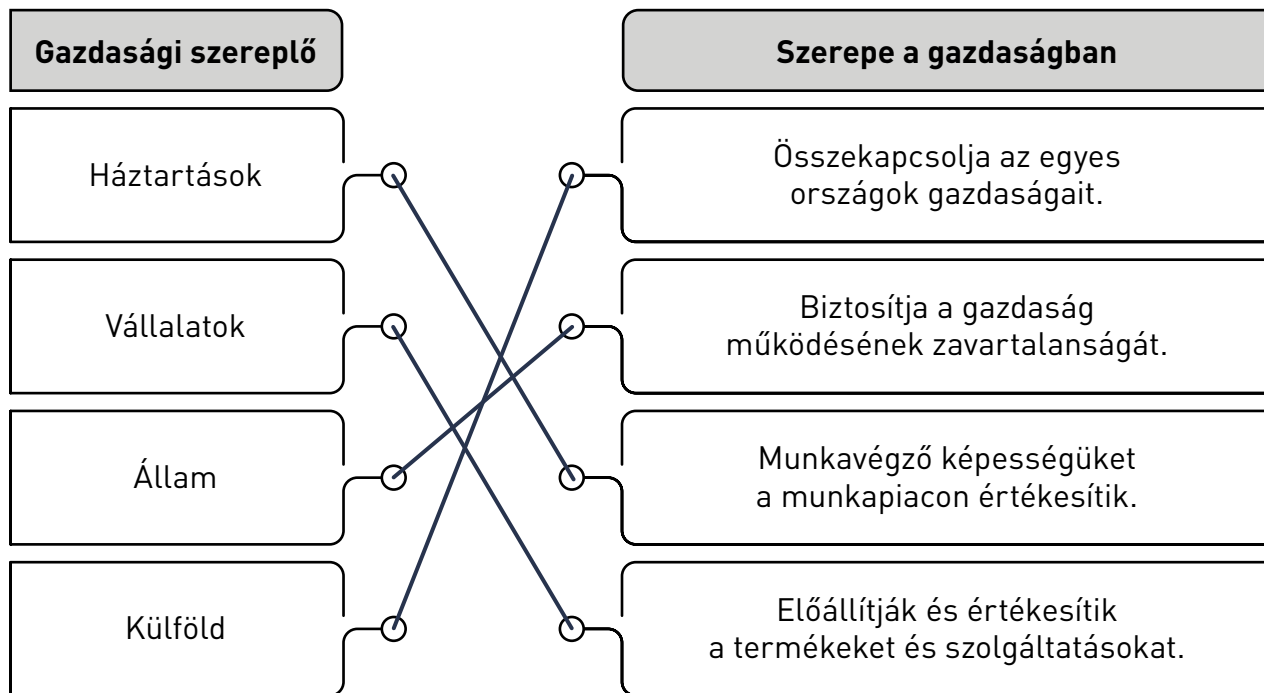
4) Milyen döntést hozhatott a hatóság a B) esetben?

Büntetést szabhatott ki (mert akcióra nem kötelezheti a vállalatot), illetve figyelmeztethette, hogy ez a jövőben ne forduljon elő, mert akkor még súlyosabb lesz a büntetés.

AZ ÁLLAM GAZDASÁGI SZEREPVÁLLALÁSA

A gazdaság szereplői – mi az állam szerepe és gazdasági feladata?

68. oldal, 1. feladat

68–69. oldal, 2. feladat

Állami feladatkörök	Feladatok
Jogi, intézményi keretek biztosítása	b), f)
Stabilizációs feladatkör	d), g)
Redisztribúciós feladatkör	a), e)
Allokációs feladatkör	c), h)

70. oldal, 1. feladat

- 1) Állapítsd meg a táblázat adatai alapján, hogy a saját értékesítésből származó bevételek fedezik-e a MÁV működési költségeit! Válaszodat indokold is meg!

Nem, mert a működési eredmény -137,509 milliárd Ft (a bevételek nem fedezik a működési költségeket).

- 2) Az állam melyik feladatköréhez tartozik a közszolgáltatások működtetése? Karikázd be a helyes választ!

a) stabilizációs feladatkör b) redisztribúciós feladatkör c) alokációs feladatkör

- 3) Milyen következményekkel járna, ha az állam nem biztosítana állami támogatást a MÁV Zrt. működéséhez? Írj példákat!

Pl. a vonatjegyek árának emelkedése, kevesebb vonat vagy dolgozó stb.

70–71. oldal, 2. feladat

- 1) Jövedelmének hány százalékát kapja meg Jenő táppénzként?

60%-át (ha legalább 730 nap folyamatos biztosításban töltött idővel rendelkezett).

- 2) A betegállomány időszakára összesen mennyi táppénzt fizet ki részére az Egészség-biztosítási Alapkezelő?

13 808 Ft × 14 = 193 312 Ft-ot. (2023-ban a táppénz napi maximális mértéke 15 467 Ft.)

- 3) Jövedelmének hány százalékát kapná meg táppénzként, ha két hétig kórházi ellátást kellett volna igénybe vennie?

50%-át.

72–73. oldal, 1. feladat

1) Párosítsd az adófajták megnevezéséhez a jogszabályrészletek betűjelét!

Füstpénz	B)	Kapudó	A)	Személyi jövedelemadó	C)
----------	----	--------	----	-----------------------	----

2) Sorold be a forrásokban szereplő adókat a két adócsoporthoz valamelyikébe! (Írd be a forrás betűjelét.)

Vagyoni típusú adó	Jövedelem típusú adó
A), B)	C)

73–74. oldal, 2. feladat

- Az állam legnagyobb adóbevétele a(z) *általános forgalmi adóból*
..... származik, ez az összes adóbevétel *30,3* %-a.
- A lakosság a jövedelme után *személyi jövedelemadót*
..... fizet, ami az összes adóbevétel *15,9* %-a.
- A társas vállalkozások nyereségükből *társasági adót*
..... fizetnek, amely az összes adóbevétel *3,4* %-a.
- A bankok és egyéb pénzügyi intézetek pénzügyi tranzakciók utáni befizetéseit
pénzügyi tranzakciós illetéknek nevezzük.
- A dohány-, alkohol- és üzemanyag-fogyasztás után az adózók az adóbevételek
6,2 %-át fizetik *jövedéki adó* formájában.

76. oldal, 5. feladat

1) Nagypapádtól fele-fele arányban örökölsz a testvéreddel egy lakást.

egyiket sem (egyenesági öröklés miatt)

2) Még sosem adtál el semmit, de decemberben rászántad magad, és 50 000 forintért értékesítetted a biciklidet az interneten.

egyiket sem

(600 000 Ft alatt ingóság eladásából származó bevétel után nem kell SZJA-t fizetni)

3) A véletlenül betört ablaküvegekre fizet a biztosító.

egyiket sem (nem adóköteles jövedelem)

4) Családoddal bérbe adjátok a garázsotokat.

SZJA

5) Nagybátyád a spórolt pénzéből vesz egy kis lakást az unokatestvérednek.

illeték (vagyonszerzés)

6) Anyukád az év során apránként eladja az otthon felhalmozódott régi dolgaitokat, az év során 800 000 Ft jön össze ezekből.

SZJA (600 000 Ft bevétel felett az ingóság eladásából származó bevétel adóköteles)

7) Útlevelet igényelsz.

illeték (közigazgatási eljárás)

8) Ballagásod után felveszed a Start számládon Babakötvényben összegyűlt összeget.

egyiket sem (nem adóköteles jövedelem)

Az állam költségvetése

77. oldal, 1. feladat

		Bevétel	Kiadás
1)	Nyugdíjjárulék	X	
2)	Nyugdíj		X
3)	Katonák fizetése		X
4)	Általános forgalmi adó	X	
5)	Útlevel igénylésének illetéke	X	

78. oldal, 2. feladat

- 1) A táblázat tény- és tervadatainak vizsgálatával foglald össze a költségvetés bevételeinek és kiadásainak alakulását a vizsgált időszakban. A megfigyelt tendenciára adj egy lehetséges magyarázatot is!

A bevételek és kiadások is enyhén nőttek a felölelt időszakban. 2020-ban a kiadások növekedése meghaladta a bevételek növekedését, ami leginkább a járvány elleni védekezés költségeinek növekedése miatt következett be.

- 2) Foglald össze és indokold meg, hogyan alakul a jólét, a foglalkoztatottság, az államadósság és az infláció, ha

a) a kormányzat ÁFA-emelést hajt végre;

Az ÁFA emelése a jólétet csökkenti, a foglalkoztatottságon nem változtat (ha csak nem nagyon drasztikus az emelés), az államadósságot csökkentheti (nőnek a bevételek), az árszínvonalat megugrasztja, de ez nem azonos az inflációval, mert az infláció az árszínvonal tartós növekedése.

b) a kormányzat csökkenti a munkát terhelő járulékokat vagy a személyi jövedelemadót!

A munkát terhelő járulékok vagy a személyi jövedelemadó csökkenése fordított hatást gyakorol a gazdaságra: a jólétet növelheti (növekednek a háztartások jövedelmei), és a foglalkoztatottságot is növelheti, mert a növekvő jövedelmek miatt a munkaerő-kínálat és -kereslet növekszik. Az államadósság rövid távon növekedhet (csökkennek a bevételek), de hosszú távon csökkenhet, ha a gazdasági növekedés tartós. Az infláció nőhet a jövedelemnövekedés miatt.

79. oldal, 3. feladat

Költségvetési hatás	
Bevételek növelése	Kiadások csökkentése
b), c), e)	a), d), f)

(2023-ban, a kézirat lezárásakor érvényes állapotoknak megfelelően adjuk meg a válaszokat.)

1) IGAZ vagy HAMIS?

	IGAZ	HAMIS
Állampapír vásárlásakor az államtól kölcsönt kapunk.		X
A Magyar Államkötvény rövid lejáratú értékpapír.		X
A Kincstári Takarékjegy 1 000 000 Ft-os névértéken is megvásárolható.	X	
A Babakötvény fix kamatozású értékpapír.		X
A Prémium Magyar Állampapír eurómeztakarítások befektetési formája is lehet.	X	
Változó mértékű kamatozás esetén a báziskamat minden esetben évente változik.		X

2) A forint- vagy devizaalapú kibocsátás a kevésbé kockázatos az állam szemszögéből nézve? Miért?

A forintban történő kibocsátás kevésbé kockázatos az állam szemszögéből, mivel annak törlesztésekor nem szembesül árfolyamkockázattal.

3) Benedek 2 000 000 Ft-ot örökölt. 2022 szeptemberében megkezdte felsőoktatási tanulmányait, a következő 4 évben nem szeretné még felhasználni az összeget. Szülei tanácsára úgy döntött, hogy biztonságos befektetési formát keres; a Prémium Magyar Állampapírt (PMÁP) választotta megtakarítási formaként. A kötvény jellemzői:

névértéke 1 forint;

futamideje 4 év;

a kamat mértéke változó: mindig az előző naptári évi infláció felett biztosít +0,75 százalékpont kamatot;

a kamatfizetés évente történik, a kamat a tőkével együtt a futamidő végén kerül az ügyfél számláján jóváírásra.

a) Mekkora lesz az első évben a hozam nagysága (százalékos értéke), ha a megelőző naptári évben az infláció 14,6%?

$$14,6\% + 0,75\% = 15,35\%$$

b) Mekkora hozamot írnak jóvá Benedek értékpapírszámláján az első év végén?

$$2\,000\,000 \times 0,1535 = 307\,000 \text{ Ft-ot}$$

81. oldal, 1. feladat

- 1) Ki terjeszti be a Parlamentnek a központi költségvetésről szóló törvényt?
- a) a Magyar Nemzeti Bank elnöke c) a pénzügyminiszter
- b) a miniszterelnök d) a belügyminiszter
- 2) Melyik intézmény Magyarországon a monetáris politika irányítója?
- a) a kormány c) az MNB
- b) a NAV d) egyik sem
- 3) Mi az MNB elsődleges célja?
- a) a devizatartalék kezelése c) a pénzforgalom zavartalan lebonyolítása
- b) az árstabilitás elérése és fenntartása d) a bankjegyek és érmék kibocsátása

82. oldal, 2. feladat

Monetáris politikai döntések hatásai			
	Nő	Csökken	Nem változik
Ha a jegybank a jegybanki alapkamatot csökkenti, a lakossági hitelfelvételek aránya idővel...	X		
Ha a jegybank a kötelező tartalékrátát növeli, a vállalati hitelfelvételek aránya idővel...		X	
Ha a jegybank értékpapírokat vásárol a pénzpiacon, a forgalomban lévő pénzmennyiség...	X		

1) Egészítsd ki a mondatot!

1989–2022 között összességében a legnagyobb fogyasztói árindex-emelkedés a(z)
..... 1991-es évben volt.

2) Karikázd be a helyes válaszokat!

- a) 1991-ben a háztartási energia árszínvonala több mint 80%-kal emelkedett.
- b) 2005-ben a tartós fogyasztási cikkek árszínvonala az előző évhez képest növekedett.
- c) 2010-ben a ruházkodási cikkek árszínvonala az előző évhez képest növekedett.
- d) 2015-ben a fogyasztói árindex az előző évhez képest összességében csökkent.
- e) 2020-ban az egyéb cikkek, üzemanyagok árszínvonala az előző évhez képest növekedett.
- f) 2021-ben a szeszes italok, dohányárak árszínvonala több mint 10%-kal nőtt.

3) Milyen típusú árszínvonal-változás következett be 2015-ben?

Defláció, vagyis az árszínvonal tartós csökkenése......

A vállalkozások piacgazdasági szerepe

88. oldal, 1. feladat

- a) Péter rendszeresen segít a nagymamájának a heti bevásárlásban: ez a munkája vállalkozói tevékenységnek tekinthető.
- b) A vállalkozások egyéni és társadalmi szükségletet is kielégítenek.
- c) Az üzleti vállalkozás kockázatot vállalva nyereség elérésére törekszik.
- d) A korlátolt felelősség csak a kft.-k jellemzője.
- e) Az a személy, aki egy vállalkozásban korlátolt felelősséget vállal, nemcsak a vállalkozásba bevitt vagyonával, hanem az attól független magánvagyonával is felel a társaság tartozásaiért.

89–90. oldal, 2. feladat

1) Egészítsd ki a mondatot!

A regisztrált vállalkozások száma a vizsgált időszakban összességében a 2021-es évben volt a legmagasabb.

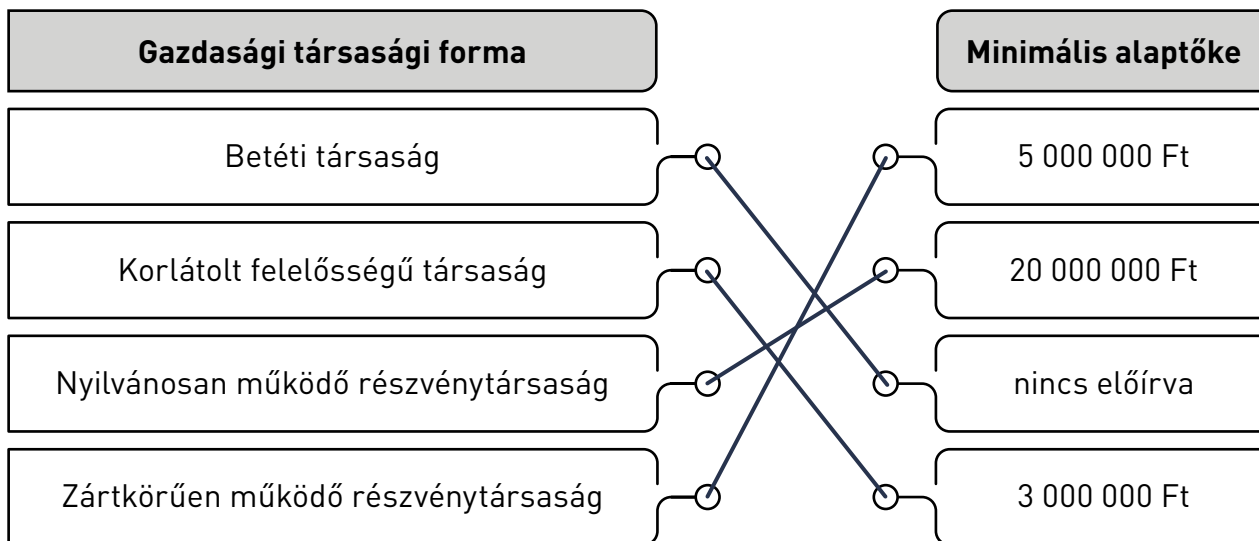
2) IGAZ vagy HAMIS? Jelöld X-szel!

	IGAZ	HAMIS
Az egyéni vállalkozások száma 2014 és 2022 között folyamatosan nőtt.		X
A társas vállalkozások száma 2014-ről 2022-re kb. 10%-kal csökkent.	X	
A 2014–2022 közötti időszakban az egyéb gazdálkodó szervezetek száma növekedett.	X	

3) Véleményed szerint milyen okok miatt emelkedhetett meg 2014–2021 között az egyéni vállalkozások száma?

Az egyéni vállalkozók száma például a kisvállalkozások által alkalmazható kedvező egyszerűsített adózási szabályozás (a KATA) miatt is növekedhetett.

90. oldal, 3. feladat

90. oldal, 4. feladat

Jellemzők	Vállalkozási forma
Van beltagja és kültagja.	<i>betéti társaság</i>
Egyszemélyes vállalkozási forma, ahol a tulajdonosnak kötelező közreműködnie a tevékenység gyakorlásban.	<i>egyéni vállalkozás</i>
A tőzsdén is vásárolhatjuk a vállalkozás tulajdonosi jogát.	<i>részvénytársaság</i>
Minden tag felelőssége korlátlan.	<i>közkereseti társaság</i>
Alapításához minimum 3 millió forint szükséges.	<i>korlátolt felelősségű társaság</i>

92. oldal, 1. feladat

1) Milyen innovációs megoldással érte el piaci sikereit a K9-Sport Kft.?

A kiváló minőségű ún. K9-es tépőzáras kutyahámok feltalálásával.

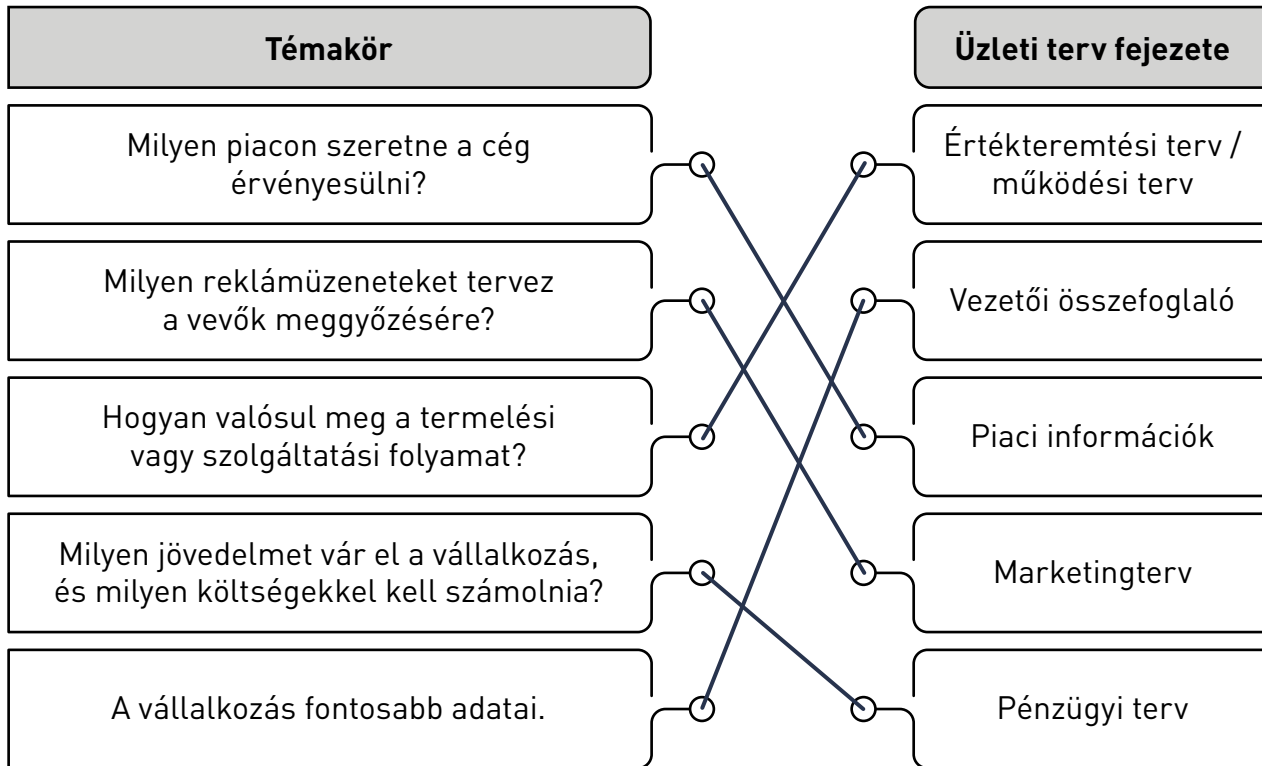
2) 2020-ban a cégvezetőnek milyen okból lehetett ajánlatos üzleti tervet készítenie?

- a) vállalkozás alapítása
- b) lehetséges új tulajdonostársak meggyőzése
- c) a vállalkozás átalakítása, profil bővítése
- d) banki hitelkérelem előírásának teljesítése

(A hitelfelvételi is szóba jöhet, de a járványhelyzet miatti külső gazdasági körülmények miatt kevésbé valószínű.)

3) Válaszd ki az üzleti tervre vonatkozó helyes állításokat!

- a) Segít átlátni a vállalkozás helyzetét.
- b) Kizárólag a cégvezetésnek ad információkat.
- c) Az alkalmazottak számára nem nyilvános.
- d) Készülhet belső és külső használatra is.
- e) Hitelfelvételkor nem szükséges elkészíteni.

Vezetői összefoglaló és a vállalkozás bemutatása

94. oldal, 1. feladat

1) Foglald össze, mi adja a PBT esetében az üzleti ötlet egyediségét!

Magyarországon ekkor még nem volt egyetlen kereskedő sem, aki vívófelszereléssel foglalkozott volna, pedig a vívás az egyik leg-sikeresebb magyar olimpiai sportág.

2) Sorold fel, milyen lényeges jellemzőket fogalmazott meg magáról a cég a fenti összefoglalóban!

A cég rövid története, az üzleti ötlet egyedisége, a vállalat küldetése, az alkalmazottak száma, a legfontosabb partnerek.

3) Válaszd ki az üzleti terv vezetői összefoglaló fejezetére vonatkozó helyes állításokat!

a) Ezt a fejezetet kell legelőször elkészíteni.

b) Ez a fejezet az üzleti terv legfontosabb része.

c) Részletesen bemutatja a vállalkozás tevékenységét.

d) Kiemeli az üzleti ötlet egyedi jellemzőit.

e) A teljes üzleti terv megírását követően készül el.

96. oldal, 1. feladat

	IGAZ	HAMIS
A megfigyelés szekunder piackutatási módszer.		X
A kérdőíves megkérdezés előnye lehet, hogy viszonylag nagyszámú megkérdezésre van lehetőség.	X	
A primer piackutatás olcsóbb, mint a szekunder.		X
A megkérdezés kizárólag személyesen történhet.		X
A megfigyelés lényege, hogy a megváltozott körülményekre adott reakciókat figyelik meg.		X

96. oldal, 2. feladat

Primer kutatás	Szekunder kutatás
a), c), d), g)	b), e), f), h)

97. oldal, 3. feladat

SWOT-elemzés		
	Segíti a célok elérését	Gátolja a célok elérését
Belső tényezők	Erősségek (Strengths):	Gyengeségek (Weaknesses):
	a), d), e)	b), c), k)
Külső tényezők	Lehetőségek (Opportunities):	Veszélyek (Threats):
	h), i), j), l)	f), g)

99–100. oldal, 1. feladat

1) Alapvetően milyen tevékenységet végez a cég?

- a) kereskedelmi
- b) termelő
- c) szolgáltatási

2) Milyen fő szervezeti területeket alakítottak ki a cégen belül?

Értékesítési, termelési, emberierőforrás- és gazdálkodási (pénzügyi, számviteli) csoport.

3) Állapítsd meg az alábbi szervezeti adatokat!

a) Mennyi a cég dolgozóinak összlétszáma? **28*** fő

**A tulajdonos nélkül értendő.*

b) Hány főt alkalmaznak a termelési csoportban? **15** fő

c) Az anyagbeszerző alkalmazott milyen munkaterületekkel működik együtt?

gyártás-előkészítő, raktáros, termelési csoportvezető 1, termelési csoportvezető 2

100. oldal, 2. feladat

	IGAZ	HAMIS
A működési tervben a gyártási technológia és az igénybe vett berendezések bemutatására csak hitelfelvétel esetén szükséges kitérni.		X
A szervezeti ábra megmutatja a vezetők hatáskörét, az alkalmazottak közötti alá-fölé rendeltségi viszonyokat.	X	
A termelő vállalatoknál a szervezeti terv, a szolgáltató vállalatoknál a termelési terv bemutatása a hangsúlyosabb rész.		X
A működési tervnek fontos része a telephelyek, raktározási kapacitások bemutatása.	X	

Megfelelő érvekkel alátámasztott egyéni megoldásokat lehet elfogadni. Például:

Megválaszolandó kérdés	Lehetséges megvalósítás
Hol állítják elő a termékeket, szolgáltatásokat?	A kerékpárkölcsonzókat indulásként a település két központi helyén alakítják ki. Tárolási raktárként Petiek garázsát vagy a nagybácsi üzletének raktárát használják. A közösségi oldalakat otthonról működtetik.
Mi a vállalkozás termékének/szolgáltatásának két legfontosabb egyedi tulajdonsága	Pl.: <ul style="list-style-type: none"> • Kerékpárkölcsonzással jelenleg még senki nem foglalkozik a településen. • A fizetés online történhet a weboldalon keresztül.
A tevékenységhez szükséges terület rendelkezésre áll, vagy bérelni kell valakitől?	Pl.: Induláskor üzlethelyiség bérlésére nincs szükség, de az önkormányzattól területfoglalási engedélyt kell kérni, illetve kerékpártárolók kihelyezése is javasolt.
A kiválasztott helyszínen adottak-e a szükséges eszközök, feltételek?	Pl.: A szükséges eszközök rendelkezésre állnak, a kerékpárokat, rollereket kell biztonsági zárral felszerelni.
Milyen napokon működik a vállalkozás?	Pl.: A hét minden napján.

103. oldal, 1. feladat

- 1) Mire ad választ a marketingstratégia?
- a) Hogyan érjük el céljainkat?
 - b) Mely vevőket szolgáljuk ki?
 - c) Hogyan szolgáljuk ki nyereségesen a vevőink igényeit?
 - d) Mindhárom válasz helyes.
- 2) A marketingstratégia végrehajtására alkalmazott marketingeszközöket nevezzük.
- a) promóciónak
 - b) marketingmixnek
 - c) piackutatásnak
 - d) értékesítési politikának
- 3) A marketingmix elemei a termék (Product), az ár (Price), a hely (Place) és a csomagolás (Packaging).
- a) IGAZ
 - b) HAMIS
- 4) Melyik lehet a PR-tevékenység része?
- a) árengedményes akció
 - b) óriásplakát-kihelyezés
 - c) sajtótájékoztató
 - d) pontgyűjtő akciók
- 5) Melyik lehet reklámhordozó?
- a) óriásplakát
 - b) TV
 - c) influenszer
 - d) mindhárom

Marketingeszköz	Termék-politika	Árpolitika	Értékesítési politika	Promóció
márkanév, logó	X			
házhoz szállítás			X	
költségbecslés		X		
csomagolás	X			
minőség-ellenőrzés	X			
kóstoltatás				X
design	X			
készletezés			X	
termékminta				X
garancia, szavatosság	X			

104–105. oldal, 3. feladat

1) Mi a cég termékeinek eredeti szlogenje?

„A Pöttyös az igazi!”

2) Miért alkalmaz termékeinek megjelenítésén a cég márkanevet, illetve logót?

Hogy termékeit megkülönböztesse a versenytársakétól, egyedi, jól felismerhető megkülönböztető jelölként.

3) 2023-ban milyen marketingstratégiát fogalmazott meg a cég termékválasztékának kialakítása során?

A klasszikus termék mellett új ízekben, fitt (0% hozzáadott cukortartalmú) és laktózmentes változatban is készül a Pöttyös.

4) A legújabb promóciós eszközöknek melyik a fő célcsoportja?

a) az idősek

c) a fiatalok

b) a nehéz fizikai munkát végzők

d) a sokat utazó üzletkötők

Szlogen	Cég/termék
Life's Good	<i>LG</i>
I'm lovin it	<i>McDonald's</i>
Have a break, have a ...	<i>KitKat</i>
A legkisebb is számít – ...	<i>Tesco</i>
Mindenki kidőlt?	<i>Béres Csepp</i>
Csak a szádban olvad, nem a kezében!	<i>m&m's</i>
Just do it!	<i>Nike</i>

Pénzügyi terv

	IGAZ	HAMIS
A vállalkozások tevékenysége során felhasznált erőforrások pénzben kifejezett értékét költségnek nevezik.	X	
A termelés során felmerülő változó költség például a bérleti díj.		X
Az állandó (fix) költségek közé tartoznak az anyag- és munkabér jellegű költségek.		X
Az árbevétel az eladott termékmennyiség és az eladási ár hányadosa.		X
Ha az összes költség több, mint az árbevétel összege, akkor a vállalkozás működésének eredménye pozitív, vagyis a vállalkozás nyereséges.		X

- 1) Számítsd ki és írd be a táblázat hiányzó adatait, majd határozd meg a vállalkozás üzleti eredményét!

	1. termék	2. termék
Fix költség (Ft)	3 600 000	8 400 000
Változó költség (Ft/db)	12 000	7 550
Összes költség (Ft)	54 000 000	60 400 000
Termelt mennyiség (db)	4 500	8 000
Piaci egységár (Ft/db)	12 500	9 500
Árbevétel (Ft)	56 250 000	76 000 000
Eredmény (+/-Ft)	1 250 000	15 600 000
A vállalkozás üzleti eredménye (Ft)	17 850 000	
Mellékszámítások:		
<i>Fix költség: 12 000 000 × 0,3 = 3 600 000</i>		
<i>Összes költség: 3 600 000 + (12 000 × 4500) = 57 600 000</i>		
<i>12 000 000 × 0,7 = 8 400 000</i>		
<i>4500 × 12 000 = 54 000 000</i>		
<i>60 400 000 ÷ 8000 = 7550</i>		
<i>Árbevétel: 4500 × 12 500 = 56 250 000</i>		
<i>8000 × 9500 = 76 000 000</i>		
<i>Eredmény: 56 250 000 – 54 000 000 = 2 250 000</i>		
<i>76 000 000 – 60 400 000 = 15 600 000</i>		
<i>2 250 000 + 15 600 000 = 17 850 000</i>		

- 2) Értékelj a vállalkozás üzleti eredményét: húzd alá a megfelelő szót!

A vállalkozás nyereséges / veszteséges.

Bevételek	Várható költségek
<ul style="list-style-type: none">• kölcsönzési díjak• reklámbevételek: más vállalkozások, programok hirdetése a honlapon• önkormányzati támogatás• pályázati források	<ul style="list-style-type: none">• a kerékpárok, rollerek elhasználódása miatt folyamatos karbantartás, pótlás• a vállalkozás működtetési költségei• a honlap működtetése• hirdetési díjak• munkabérek és járulékaik• a vállalkozást terhelő adók (pl. társasági adó, helyi iparűzési adó)

Lehetséges Business Model Canvas a biciklikölcsönző vállalkozás esetében:

PARTNER	TEVÉKENYSÉG	ÉRTÉK-TEREMTÉS	ÜGYFÉL-KAPCSOLAT	ÜGYFELEK
<p>Ki az, aki neked segít?</p> <ul style="list-style-type: none"> • kerékpár és roller-beszállító • karbantartáshoz szükséges anyagok, alkatrészek beszállítói • együttműködő partnerek, pl. a város gyógyfürdője 	<p>Mit csinálsz?</p> <ul style="list-style-type: none"> • jó állapotú, megfelelően karbantartott kerékpárok és rollerek • jó szervezés (foglalások, kiadások/ visszavételek követése) 	<p>Te hogyan segítesz?</p> <ul style="list-style-type: none"> • gyors, környezetbarát közlekedési lehetőség • támogatja az egészséges életmódot is • nem kell beruházni az ügyfélnek, alkalmi használatra igénybe veheti a kerékpárt, rollert 	<p>Hogyan lépsz kapcsolatba?</p> <ul style="list-style-type: none"> • telephelyen • honlapon 	<p>Kinek segítesz?</p> <ul style="list-style-type: none"> • a település lakói • bejáró középiskolás diákok • idelátogató turisták • az egészséges életmód hívei
	<p>ERŐFORRÁS</p> <p>Ki vagy te, és mid van?</p> <ul style="list-style-type: none"> • kerékpárok és rollerek • karbantartáshoz szükséges anyagok, hozzáértő személyek • jó rendszer 		<p>CSATORNÁK</p> <p>Honnan tudnak rólad, és hogyan szállítasz?</p> <ul style="list-style-type: none"> • internet: saját honlap • megállító táblák • együttműködések (iskola, gyógyfürdő) 	
KÖLTSÉG		BEVÉTEL		
<p>Amit adsz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kerékpások, rollerek elhasználódása – folyamatos karbantartás, pótlás • vállalkozás működtetési költségei • honlap működtetése • hirdetési díjak • együttműködési költségek 		<p>Amit kapsz:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kölcsönzési díjak • pályázati források • önkormányzati támogatás(?) 		